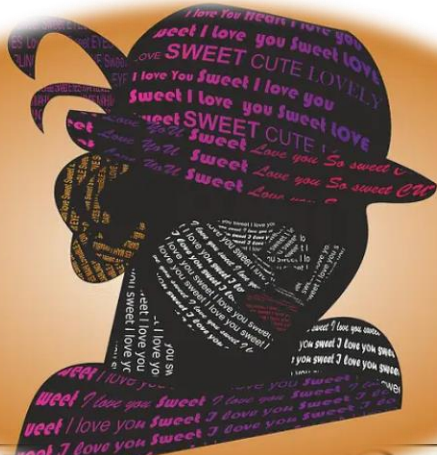
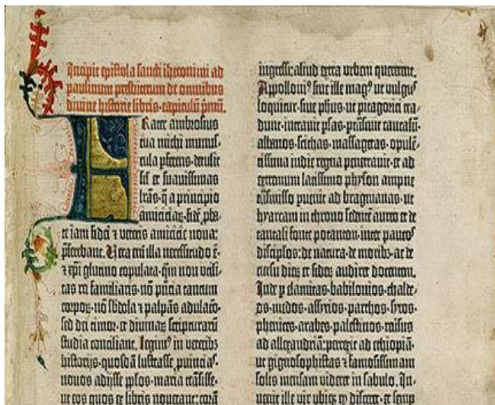

Шрифт у дизайнерських проектах

Типографіка – це графічне оформлення друкованого тексту за допомогою складання та верстки, а також проєктування чи безпосереднє моделювання вигляду самого видання.

Шрифт є потужним інструментом реклами і маркетингу. Дослідження показують, що в будь-якому написі первинним носієм інформації є не букви, а їх зображення. Людина сприймає текст спочатку як зображення, а вже потім розуміє зміст написаного. І перше враження нерідко впливає на формування остаточної думки.

Від шрифту залежить читабельність і розуміння тексту. Шрифт може збалансувати дизайн або, навпаки, внести в нього дисгармонію. Тому при розробці дизайну етикетки, упаковки чи будь-якого іншого видання вибір шрифту має велике значення.

Просторова орієнтація тексту – ключовий і найбільш творчий момент діяльності типографа. У цьому полягає змістовність типографіки на макрорівні – це графіка розташування, мистецтво експозиції двовимірних форм на площині. На мікрорівні типографіка є наукою про роботу із шрифтами: їх вибір, поєднання у шрифтові пари, визначення параметрів шрифтів.

Шрифт (походить від німецького слова *schreiben* — писати) – це:

- Повний комплект друкарських літер певного типу й рисунку, необхідний для набору будь-якого тексту; сукупність літер, цифр, розділових знаків.
- Комп'ютерний файл, що містить в собі всі параметри необхідні для відтворення на екрані чи цифрових друкарських машинах текстів.
- Графічна форма літер при написанні, характер малюнка написаних літер, накреслення букв та знаків, що складають єдину композиційну та стилістичну систему.

Шрифти створюються художниками у відповідності з:

- вибраним задумом;
- вимогами єдності стилю та графічної композиції;
- конкретними змістовними та художньо-декоративними задачами.

До основних параметрів шрифтового оформлення входять:

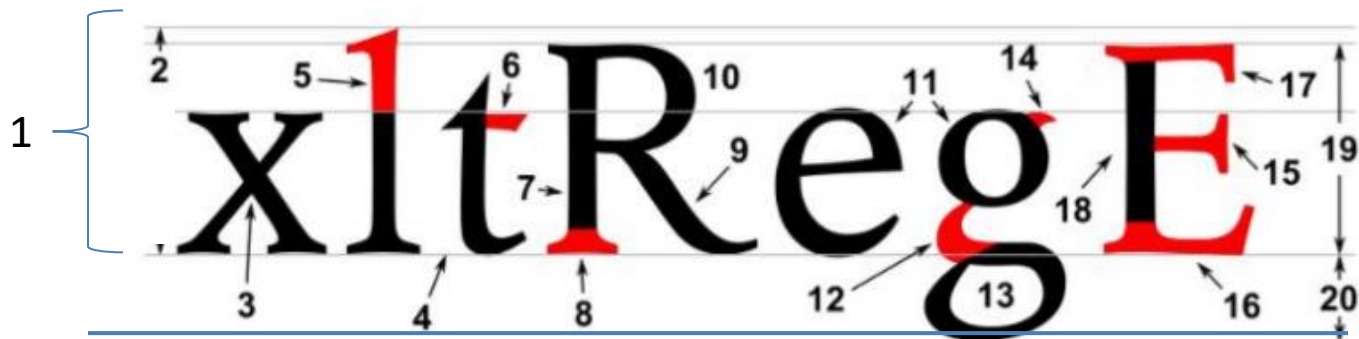
- гарнітура, кегль, насиченість, колір літер;
- способи виділення;
- проміжки між літерами, словами, рядками;
- вирівнювання;
- композиція тексту й інших елементів видання

Таким чином, **шрифти відрізняються за основними характеристиками:**

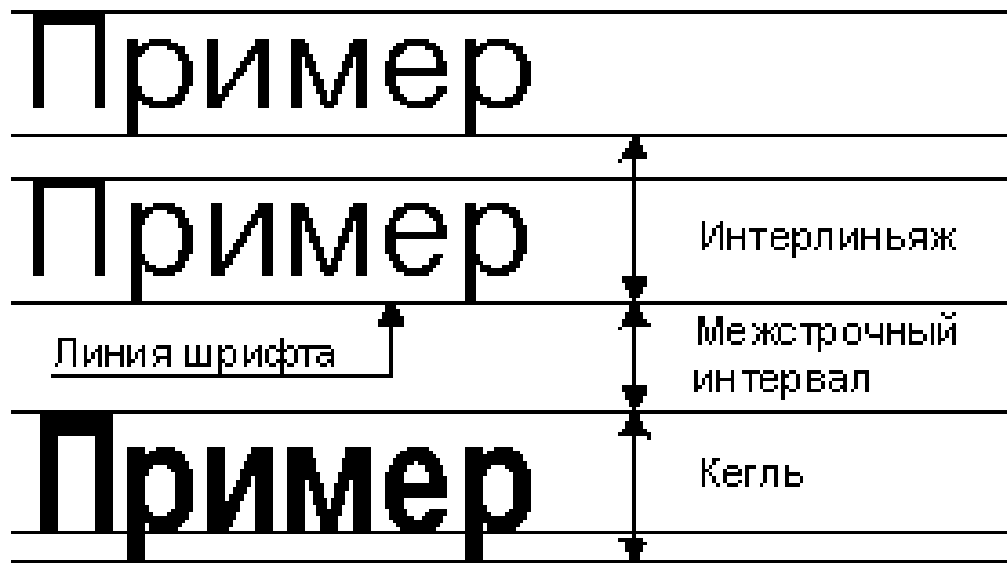
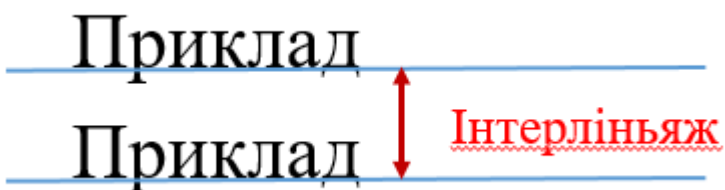
- 1) накреслення: прямий, курсивний;
- 2) наявність і форма засічок;
- 3) ширина: нормальний, вузький, надвузький, широкий, надширокий;
- 4) насиченість: світлий, напівжирний, жирний (визначають відношенням товщини штриха до ширини внутрішньолітерного просвіту);
- 5) чіткість (чіткий контур чи розмитий);
- 6) контраст;
- 7) розмір (кегель);
- 8) читабельність;
- 9) співвідношення чорного і білого;
- 10) ритм або темп.

Характеристики застосованих шрифтів впливають на сприйняття інформації читачами та загальне враження від друкованих чи електронних видань

Основні елементи літер

- **кегель шрифту (1)** – відстань від верхнього до нижнього краю кегельної площадки (між двома базовими лініями);
- **лінія верхніх/нижніх виносних елементів (2/20)** – лінія, що проходить через вершини верхніх/нижніх виносних елементів, якщо вони уніфіковані за висотою;
- **вершина (апекс) (3)** – з'єднання двох похилих штрихів або похилого та вертикального штриха, який утворює кут або має рівну площадку;
- **лінія шрифту, або базова лінія (4)** – уявна пряма лінія, що проходить по нижньому краю прямих знаків без урахування звисання і нижніх виносних елементів;
- **верхній виносний елемент (5)** – виносний елемент малої літери, який виступає вгору за лінію росту малих літер;
- **нижній виносний елемент (13)** – елемент, що звисає нижче базової лінії; нижній елемент малої літери "g" ще називають петлею;
- **горизонтальний елемент (6)** – штрих, розташований поперек вертикального штриха.
- **основний штрих (штамб) (7, 18)** – найтовстіший вертикальний або похилий штрих у шрифтах, що має контраст;
- **засічка (сериф) (8, 17)** – короткий штрих, перпендикулярний до основного, розташований на його кінці;
- **нога (9)** – похилий штрих, який закінчується засічкою або кінцевим елементом;
- **напівовал (10)** – може бути як замкнутим і обмеженим з одного з боків штрихом (у буквах "P", "B"), так і розімкненим (наприклад, у букві "3");
- **наплив (11)** – потовщення штрихів у овальних елементах;
- **вуха (14)** – елемент, характерний для малої літери "g" у деяких накресленнях, виглядає як невеликий відросток на овалі;
- **перекладина (15)** – горизонтальний штрих приблизно (оптично) на середині висоти букв;
- **кінцевий елемент (16)** – закінчення штриха без засічки;
- **ріст прописних літер (19)** – відстань від базової лінії до лінії прописних.

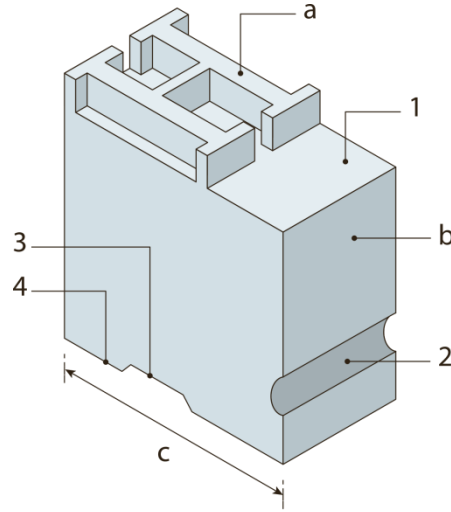

В основу вимірів типографських шрифтів покладена **система Дідо**, розповсюджена в Європі і прийнята в Україні, і так названа англо-американська система чи **система Піка**.

В обох випадках основною одиницею виміру є типографський пункт:

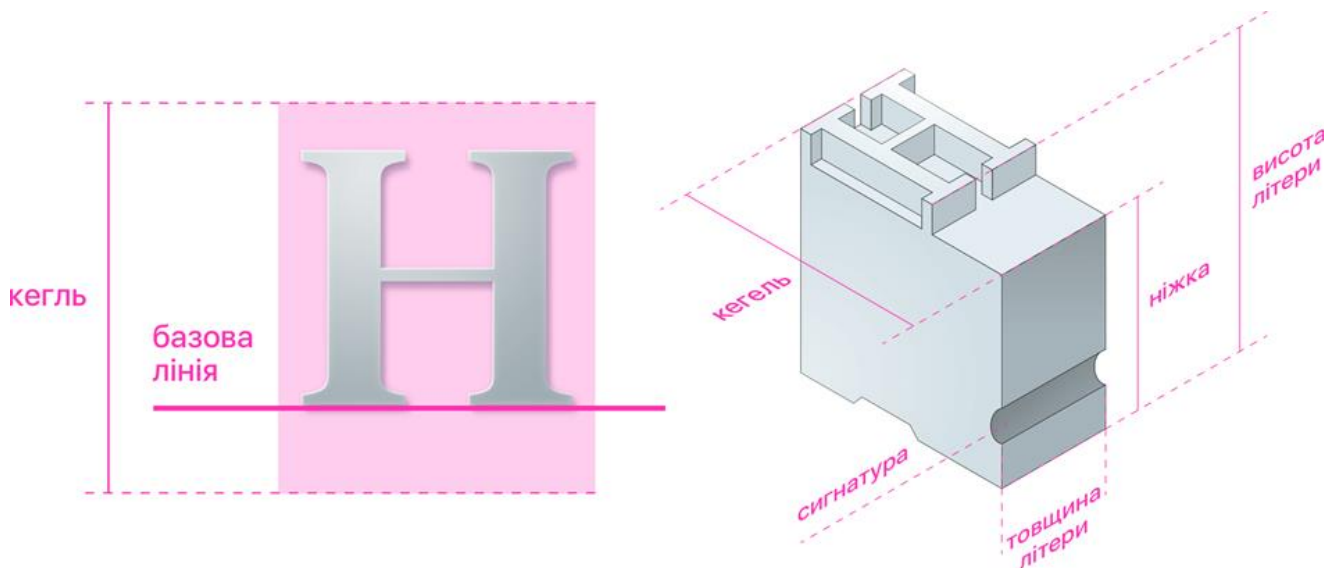
у системі Дідо 1пт = 0,376 мм, а в системі Піка 1пт = 0,352 мм.

1 піка (пайка)=12 пунктів=4,2167 мм.

Друк з окремих рухомих літер розпочався з 1040 року нашої ери, коли у Китаї винайшли змінні керамічні літери для руку ієрогліфів. У Європі книгодрукування реалізував Йоган Гутенберг у 1440 році. Книги друкували на друкарських станках з літер, затиснених у дерев'яних рамках.

Кегль — розмір шрифта по висоті (включаючи нижні та верхні виносні елементи у букви чи знака), вимірюється у пунктах

3п. — бриліант

4п. — діамант

5п. — перл

6п. — нонпарель (від [фр.](#) *nonpareil* — незрівнянний)

7п. — міньйон

8п. — петит

9п. - бóргес (від [итал.](#) *borghese* — міський)

10п. - корпус

11п. — цицero (від першого видання [Цицерона](#))

14п. - миіттель (від [нім.](#) *mittelgross* — середнього розміру)

16п. - тёрція (от [лат.](#) *tertia* — третя)

20п.- текст

Font size 60 (Arial)

Font size 60 (Times)

Font size 48 (Arial)

Font size 48 (Times)

Font size 36 (Arial)

Font size 36 (Times)

Font size 28 (Arial)

Font size 28 (Times)

Font size 16 (Arial)

Font size 16 (Times)

Font size 12 (Arial)

Font size 12 (Times)

Font size 8 (Arial)

Font size 8 (Times)

Шрифти характеризуються:

- **гарнітурою**: об'єднанням різних за кеглем, але однаковим за характером накреслення літер;
- **нахилом**: прямий (regular), похилий (oblique), курсив (italic);
- **насиченістю**: контурний, світлий (light), напівжирний (semibold), жирний (bold);
- **шириною**: вузький (condensed), нормальний (normal), широкий (extended);
- **розміром (кеглем)**

Гарнітура

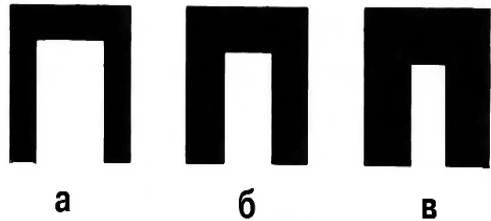
Гарнітура (від франц. – комплект) – це група складальних шрифтів, однакових за характером рисунка, що відрізняються за кеглями та накресленням. Такі групи шрифтів спроектовані так, щоб вони при складанні поруч виглядали гармонійно.

Гарнітура (typeface) – це сімейство шрифтів або один шрифт, що мають однаковий стиль і дизайн. Шрифти в гарнітурі можуть відрізнятися за товщиною штрихів, нахилом, співвідношенням ширини та висоти.

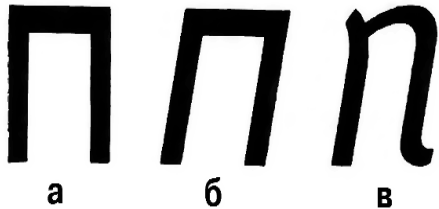
Накреслення

Накреслення - це один з варіантів шрифтів у гарнітурі. Вони мають стандартні назви, наприклад: курсивне накреслення, напівжирне, світле, розріджене, похиле та ін.

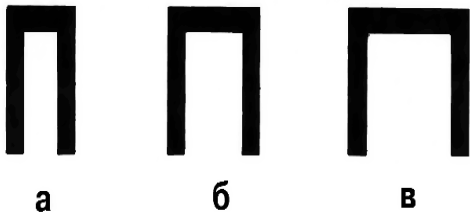
За насиченістю

а – світлі;
б – півжирні;
в - жирні

**За постановкою
вічка літера**

а - прямі;
б – похилі;
в - курсивні

За шириною

а – вузькі;
б – нормальні;
в - широкі

Насиченість шрифту дозволяє надати тексту різну значимість: від делікатного нагадування до агресивного привертання уваги.

Нормальний шрифт вважається емоційно нейтральним.

Він ідеальний для читання, найменше схильний до впливу оптичних спотворень і має універсальне застосування. Тонкі шрифти витончені, легкі й приємні для очей. Їх можна побачити в дизайні етикеток і упаковки товарів особистого користування, наприклад, косметики та парфумерії.

Напівжирні і жирні накреслення служать для виділення інформації.

Тож не дивно, що вони часто зустрічаються в логотипах і слоганах. Наджирні шрифти виглядають важкими, але здатні викликати моментальний відгук споживача. Вони можуть використовуватися в дизайні рекламних наклейок та банерів.

Залежно від ширини символів розрізняють шрифти вузькі, нормальні і широкі.
Наприклад, шрифт *Pragmatica Book* має нормальну ширину, *Reforma Grotesk Medium* відноситься до надвузьких, а шрифт *Europe Extended* – до надшироких.

Вузькі шрифти займають менше місця, але викликають відчуття певної тісноти. Їх найчастіше використовують, якщо текст нормальної ширини не поміщається на робочому полі. Дуже вузькі шрифти мають знижену читабельність, погляд на них ніби спотикається. Цей ефект застосовують для виділення коротких написів.

Чим ширший шрифт, тим більше часу витрачається на його прочитання. Широкі шрифти здаються соліднішими, а інформація – важливішою. Однак під кутом або при русі такі написи читаються швидше. Ця властивість активно використовується при розробці дизайну наклейок на автомобілі або етикеток і упаковки для спортивних товарів.

Pragmatica Book

Reforma Grotesk Medium

Europe Extended

Насиченість шрифту дозволяє надати тексту різну значимість: від делікатного нагадування до агресивного привертання уваги.

Нормальний шрифт вважається емоційно нейтральним. Він ідеальний для читання, найменше схильний до впливу оптичних спотворень і має універсальне застосування.

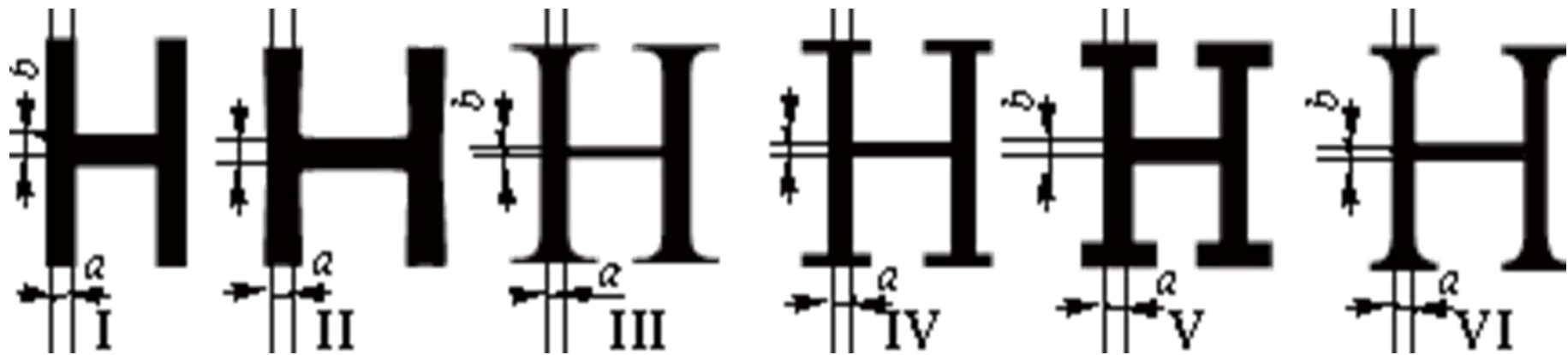
Тонкі шрифти витончені, легкі й приємні для очей. Їх можна побачити в дизайні етикеток і упаковки товарів особистого користування, наприклад, косметики та парфумерії.

Напівжирні і жирні накреслення служать для виділення інформації. Тож не дивно, що вони часто зустрічаються в логотипах і слоганах. Наджирні шрифти виглядають важкими, але здатні викликати моментальний відгук споживача. Вони можуть використовуватися в дизайні рекламних наклейок та банерів.

Класифікація шрифтів

- спосіб виконання (2 групи);
- малюнок (накреслення і форма);
- історична латинська класифікація Олдржіха Главси (4 групи);
- історична за Британським стандартом BS 2961:1967 (8 груп);
- IBM classification комп'ютерних шрифтів True Type (10 груп);
- класифікація MS Windows (5 груп);
- класифікації шрифтів PANOSE за 10 ознаками;
- за контрастністю і наявністю засічок

згідно ДСТУ 7449:2013. Шрифти друкарські (на кириличній та латинській графічних основах). Групи. Місткість. (від 01.07.2014) - на 6 груп

- **група рублених шрифтів.** Це шрифти, які не мають засічок;
- **група шрифтів з ледь помітними засічками.** Це гарнітури з дещо потовщеними кінцями вертикальних штрихів;
- **група медієвальних шрифтів** — гарнітури з помірною контрастністю штрихів, з засічками у вигляді плавного потовщення кінців основних штрихів, що наближаються за своєю формою до трикутника, переважно з похилими осями круглих літер;
- **група брускових шрифтів** — гарнітури з неконтрастними або малоконтрастними штрихами з довгими засічками, що сполучаються з основними штрихами під прямим кутом або з легким заокругленням;
- **група звичайних шрифтів** — гарнітури з контрастними штрихами, з довгими тонкими засічками, що сполучаються з основними штрихами під прямим кутом, інколи з легким заокругленням, округлі літери з вертикальними осями;
- **група нових малоконтрастних шрифтів** — гарнітури, що мають малоконтрастні штрихи з довгими засічками, переважно з закругленими кінцями, які сполучаються з основними штрихами під прямим кутом або з легким заокругленням;
- група додаткових шрифтів, до цієї групи належать такі шрифти, побудова та характер малюнків яких дуже відрізняється від шрифтів шести основних груп.

абвгдежзийклмнопрстуфхцчшщъыьэюя
АБВГДЕЖЗИЙКЛМНОПРСТУФХЦЧШЩ
ЪЫЬЭЮЯ

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газетна рублена

брускова

123456789

АБВГДЕЖЗИЙКЛМНОП
РСТУФХЦЧШЩЪЫЬЭЮЯ

абвгдежзийклмноп
рстуфхцчшщъыьэюя

ABCDEFGHIJKLM
NOPQRSTUVWXYZ

abcdefghijklm
nopqrstuvwxyz

Балтика

рублена

звичайна

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ(.,:;!&\$%£€)
абвгдеёжзийклмнопрстуфхцчшщъыьэюя
АБВГДЕЁЖЗИЙКЛМНОПРСТУФХЦЧШЩЪЫЬЭЮЯ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ(.,:;!&\$%£€)
абвгдеёжзийклмнопрстуфхцчшщъыьэюя
АБВГДЕЁЖЗИЙКЛМНОПРСТУФХЦЧШЩЪЫЬЭЮЯ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz0123456789
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ(.,:;!&\$%£€)
абвгдеёжзийклмнопрстуфхцчшщъыьэюя
АБВГДЕЁЖЗИЙКЛМНОПРСТУФХЦЧШЩЪЫЬЭЮЯ

Звичайна нова

**з ледь помітними
засічками**

АБВГДЕ
ЖЗИКЛМ
НОПРСТ
УФХЦЧ
ШЩЭЮ
ЯЙЪЫЬ

Акцидентна

малоконтрасна

абвгдеёжзийклмнопрстуфхцчшщъыьэюя
АБВГДЕЁЖЗИЙКЛМНОПРСТУФХЦЧШЩЪЫЬЭЮЯ
ABCDEF GHIJ KLMNOPQRSTUVWXYZ
Шкільна abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

0123456789

медієвальна

ABCDEF GHIJ KLMNOPQR
STUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
АБВГДЕЖЗИЙКЛМНОПР
СТУФХЦЧШЩЪЫЬЭЮЯ
абвгдежзийклмнопрстуфхцч
шщъыьэюя

Літературна

Handgloves

Didot

Handgloves

Bodoni

**Високий
контраст**

Handgloves

Monckeberg

Handgloves

Couturier

No

No

No

No

немає
контрасту

сильний
контраст

Handgloves

Futura

Handgloves

Century Gothic

Handgloves

GT Haptik

Handgloves

Stem

**Низький
контраст**

Сучасна класифікація шрифтів для комп'ютерних видавничих систем:

- **шрифти із засічками** (антиква, старий стиль - serif),
- **шрифти без засічок** (гротески, рублені - sans serif),
- **сучасний стиль** (modern),
- **брусковий стиль** (slab serif),
- **рукописні** (script),
- **декоративні** (decorative)

Старый стиль (Oldstyle или Serif)

Современный стиль (Modern)

Брусковый стиль (Slab serif)

Рубленый стиль (Sans serif)

Рукописный стиль (Script)

Декоративный стиль (Decorative)

Adobe Myungjo

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Aa Aa Aa

a)

Bookman Old Style

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Aa Aa **Aa**

б)

Garamond

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Aa Aa **Aa**

в)

SimSun

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Aa Aa **Aa**

г)

Рекомендуються для складання тексту, призначеного для тривалого читання (основний текст), графічна основа літер сприяє легкому сприйняттю інформації, не перевтомлює читача

Шрифти категорії Serif

Bernard MT
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
Aa Aa Aa

а)

Bodoni MT Black
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
Aa Aa Aa

б)

Elephant
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
Aa Aa Aa

в)

Playbill
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
Aa Aa Aa

г)

Мають досить ефектний вигляд, особливо при крупному кеглі, однак характеризуються низькою зручністю читання, через різкий контраст і різкий перехід від вертикального штриха до з'єднувального

Шрифти категорії Modern

Verdana

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Aa Aa Aa

a)

Lucida Sans Unicode

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Aa Aa Aa

б)

Gulim

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Aa Aa Aa

в)

Calibri

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Aa Aa Aa

г)

Шрифти категорії Sans Serif

Bradley Hand ITC

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Aa Aa Aa

a)

Brush Script MT

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Aa Aa Aa

b)

Edwardian Script ITC

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Aa Aa Aa

в)

Viner Hand ITC

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Aa Aa Aa

г)

Pushkin

Vivaldi

Pristina

Lucida Handwriting

Henry Morgan Hand

Рукописні шрифти (Script)

Rotherburg
Decorative

A B C D E F G H I J K L M N O P

Q R S T U V W X Y Z a b c d e f g

h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

.,:;””!?”@#\$%&*(/ | \) }

Декоративні шрифти

Динаміка шрифту залежить від того, наскільки сильно елементи букв відхиляються від вертикального або горизонтального положення. Вона проявляється в нахилі основних і з'єднувальних штрихів, формі засічки або закінчення штрихів. Динамічність, особливо неявна, викликає інтерес до тексту і значно підвищує естетику дизайну.

The image shows the lowercase letters 'a' and 'o' in a static font. Two vertical pink lines are drawn through the letters, one through the 'a' and one through the 'o', indicating that the strokes are perfectly vertical.

статичний
шрифт

The image shows the lowercase letters 'a' and 'o' in a dynamic font. Two pink lines are drawn through the letters, tilted at an angle to the vertical, indicating that the strokes are slanted.The image shows the lowercase letters 'a' and 'o' in a dynamic font. Two pink lines are drawn through the letters, tilted at an angle to the vertical, indicating that the strokes are slanted.

динамічний
шрифт

The image shows the word 'learning' in a dynamic, italicized font. Two pink lines are drawn through the letters, tilted at an angle to the vertical, indicating that the strokes are slanted.The image shows the word 'learning' in a dynamic, italicized font. Two pink lines are drawn through the letters, tilted at an angle to the vertical, indicating that the strokes are slanted.

Абсолютна більшість брускових шрифтів та гротески (рублені, без засічок) є статичними. Серед антиквенних шрифтів (із засічками) статичним можна вважати шрифт «Дідо» (Didot), адже всі осі в ньому суто вертикальні.

⚠ DIN PT Thin – 1400%

СВІТ ЛОВИВ МЕНЕ, ТА НЕ С

⚠ DIN PT Light – 1400% 1036%

СВІТ ЛОВИВ МЕНЕ, ТА НЕ С

⚠ DIN PT Regular – 1400%

СВІТ ЛОВИВ МЕНЕ, ТА НЕ С

⚠ DIN PT Medium – 1400%

СВІТ ЛОВИВ МЕНЕ, ТА НЕ С

Статичні шрифти, такі як Din PT, викликають почуття спокою і порядку.

ШРИФТИ

```
graph TD; A[ШРИФТИ] --> B[ТОВЩИНА]; A --> C[ШИРИНА]; B --> D[Нобельфайк]; B --> E[Нобельфайк]; B --> F[Нобельфайк]; C --> G[Нобельфайк]; C --> H[Нобельфайк];
```

ТОВЩИНА

ШИРИНА

Нобельфайк

Нобельфайк

Нобельфайк

Нобельфайк

Нобельфайк Нобельфайк

ШРИФТИ

```
graph TD; A[ШРИФТИ] --> B[КОНТРАСТ]; A --> C[ДИНАМІКА]; B --> B1[Нобельфайк]; B --> B2[Нобельфайк]; B --> B3[Нобельфайк]; C --> C1[Нобельфайк]; C --> C2[Нобельфайк]; C --> C3[Нобельфайк];
```

КОНТРАСТ

Нобельфайк

Нобельфайк

Нобельфайк

ДИНАМІКА

Нобельфайк

Нобельфайк

Нобельфайк

Нормативні документи, що регламентують оформлення видань:

- Галуzeвий стандарт України **COY 18.1-02477019-14:2015 (від 01.11.09)** «Видання книжкові. Технічні умови» - стосується текстових книжкових видань різного цільового призначення щодо їх поліграфічного виконання;
- Галуzeвий стандарт України **COY 18.1-02477019-09:2015 (від 25.12.07)** «Видання. Видавниче оформлення і поліграфічне виконання. Показники якості»;
- Галуzeвий стандарт України **COY 18.1-02477019-06:2015 (від 01.02.07)** «Журнали. Технічні умови» - стосується журналів різного цільового призначення, встановлює вимоги до їх поліграфічного виконання;
- Галуzeвий стандарт України **COY 18.1-02477019-03:2015 (від 01.01.2006)** «Газети. Технічні умови» - стосується одно- та багатоколірних газет різного цільового призначення, обсягу, різної приналежності та додатків до них, що випускаються високим чи офсетним способом друку, встановлює вимоги до їх поліграфічного виконання;
- Галуzeвий стандарт України **COY 18.1-02477019-07:2015 (від 03.01.2013)**. «Поліграфія. Підручники і навчальні посібники для загальноосвітніх навчальних закладів. Загальні технічні вимоги. — На заміну COY 22.2-02477019-07:2007 - стосується підручників і навчальних посібників для загальноосвітніх шкіл та інших типів середніх навчальних закладів, затверджених, допущених чи рекомендованих Міністерством освіти і науки України, і встановлює загальні вимоги до їх поліграфічного виконання;
- Галуzeвий стандарт України **COY 18.1-02477019-11:2014 (від 25.06.2014)**. «Поліграфія. Видання для дітей. Загальні технічні вимоги». — На заміну COY 22.2-02477019-11:2008;
- **ДСанПіН 5.5.6-138—2007 (від 09.02.2007)** «Державні санітарні норми і правила. Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей». — На заміну ДСанПіН 5.5.6.084-2002;
- Галуzeвий стандарт України **COY 18.1-02477019-01:2015** Картки образотворчі немарковані. Технічні умови. (від 01.10.04) — Зі скасуванням ТУ 29.01-26-90;
- Галуzeвий стандарт України **COY 18.1-02477019-02:2015**. Видання аркушеві. Технічні умови (від 01.10.05) — На заміну ОСТ 29.32-77, ТУУ 29.008-95.
- Галуzeвий стандарт України **COY 18.1-02477019-04:2015**. Альбоми. Технічні умови. (від 01.09.06) — Зі скасуванням ОСТ 29.12-75;
- Галуzeвий стандарт України **COY 18.1-02477019-12:2015**. Бланки облікової та звітної документації, Технічні умови. (від 01.12.08) — На заміну ТУУ 29.010-95;
- Галуzeвий стандарт України **COY 18.1-02477019-15:2015**. Поліграфія. Обкладинки та палітурки. Типи. (від 01.11.10) — На заміну ГСТУ 29.4-2001. Стосується обкладинок та палітурок та встановлює їх типи;
- Галуzeвий стандарт України **COY 18.1-02477019-16:2015**. Календарі друковані. Технічні умови. (від 01.11.10) — На заміну ТУУ 29.005-95.

Оформлення книжкових видань, залежно від їх читацької аудиторії має згідно з нормативними документами відповідати ряду вимог:

- ✓ гігієнічні вимоги
- ✓ конструктивні вимоги
- ✓ вимоги гігієнічної значущості
- ✓ відсутність критичних дефектів

У той же час стандарти не регламентують і не встановлюють вимог до художньо-технічних прийомів оформлення видань, які залежно від їх змісту визначає видавець.

Гігієнічні вимоги – вимоги, спрямовані на забезпечення зручності читання тексту з метою запобігання негативного впливу процесу читання на здоров'я (зір) людини.

Гігієнічна значущість – ступінь впливу процесу читання на загальну і зорову втому людини, яку визначає тривалість одноразового читання.

Конструктивні вимоги – вимоги, що забезпечують єдність технічної та інформаційної сумісності.

Критичний дефект – дефект, за наявності якого використовувати продукцію за призначенням практично неможливо чи заборонено.

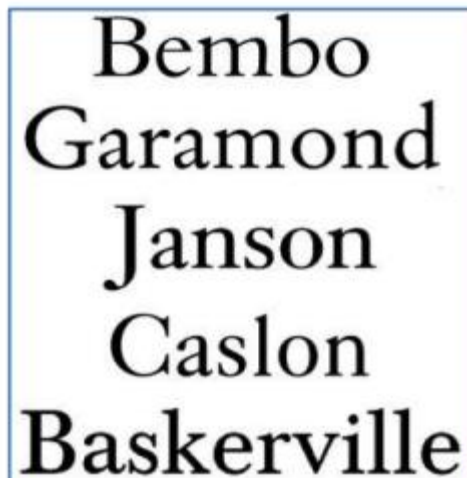
Правила вибору оформлення текстових видань

Шрифти із засічками (serif) читаються легше у друкованих виданнях. Засічки збільшують контраст між літерами і роблять їх впізнаваними. Так нашому мозку легко розпізнати букву.

Шрифти без засічок краще використовувати для інтернету. Також sans serif шрифт добре виглядає у зовнішній рекламі, оскільки не втрачає своїх властивостей зі збільшенням. Його часто використовують для того, щоби привернути увагу. Шрифт без засічок добре виглядає і в маленькому розмірі, але для основного тексту краще використовувати із засічками – він не викликає швидкої втоми.

У масовому дизайні та поліграфічній продукції зазвичай використовують для книг, газет і журналів прямі шрифти із зарубками; читачі їх краще сприймають.

Шрифт має бути підібраний так, щоб зміст тексту читач засвоював швидко, з найменшою втомою. Так, наприклад, для дітей дошкільного та молодшого віку необхідні чіткі, прості за рисунком шрифти 12 – 16 пунктів, для кваліфікованого читача – шрифти 8 – 10 пунктів; для довідкових видань, призначених для вибіркового читання, кегль шрифту може бути знижений

Bembo
Garamond
Janson
Caslon
Baskerville

ілюстрацій

Яке у нього життя?

Користуючись своєю бронюваною головою мов лопатом, броненосці риють собі нори біля струмка або на берегах річок.

Іноді їхня оселя має такий великий вхід, що туди може пролізти навіть людина. Своєю норою броненосний вірз висікає суцільні листки і трави, які часто заміняє на нові, підтримуючи їх чистою в свою дім.

Як броненосець відшукує корм?

Відпарувалася на пошуки їжі, зірв у броні принохується, схилившись поперек до самої землі. І, зупинючись на кожну кроку, викопує черв'яків чи мурах. Завдяки своєму гострому нюху броненосець відшукає комах, що сховалися під землею на глибині 20 см. Він викопує здобич своїми довгими нігтями, мордочкою підірваного під себе грунт. Щоб не навпакиється їсти, він під кілком хвилями затримку підкасає. Язик у броненосця довгий і липкий, за допомогою нього він захоплює їжу. Полюбляє ласувати мурахами, терітаними, черв'яками та іншими комахами, а також їсти гриби і коріння дерев. Один броненосець за рік з'їсть близько 90 кг корму.

Марина Корсунська
Переклад Наталі Гончарук

**ЧАКЛУНЦІ
НЕ ЧАКЛУЄТЬСЯ**

Сидить чаклунка, сутіється
Від самого рання:
Чаклує, не чаклується
І настрою нема.

Просила до сніданочку
Із Африки банан,
А викинула чарами
Із Арктики буран.

Хотіла похвалити
Морозивом пломбір,
Аж глянула – ой лишенько! –
У склянці – кефір!

Невдача за невдачею,
Від самого світання –
Ні пісенька не тішить,
Ні навіть малювання.

Намалювала квачечку
А вийшло кошеня...
Чаклує, не чаклується –
І все не до пуття.

А може, не вдається,
Бо хтось сидить і дметься?

КОНІК!

Насправді ми – риби.
А назвали нас так,
бо зовні нагадуємо
свійських коней.
От лише гасемо
не так швидко,
як земні гривастики.

ЗМІНЮВАТЬСЯ

У кожного міста
є головний господар.
Його називають
мером.

Серед тварин головним
є лев. Ніхто не хоче
сперечатися з ним.
Він цар звірів!

TATO

Риби-коники навчилися навіть
змінювати своє забарвлення,
аби бути непомітними
у водоростях. Це потрібно для вдалої
намалявки чи кривоток. Коники, як і
рибачим небачені здобич, що підлі...

КОНІК

Зазвичай чепеляємося хвостиком
за водоросль та й висмоктати димчик.

Цікаво, що діток у морських коників
народжує тато! Мама відкладає
ікринки у кишенюку на татівому тілі,
а звідти вже з'являються малюки.

...ого полювання
...вилососи, всмоктують своїм
...ишала занадто близько.

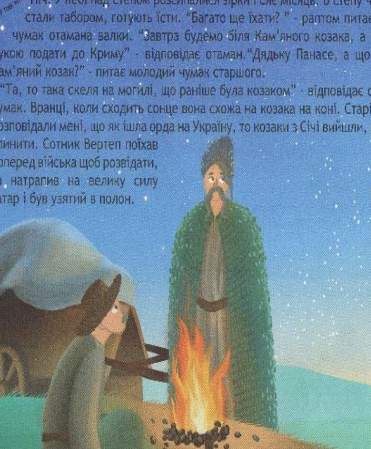
У морі трапляються малі коники завдовжки
з монетку в 10 копійок, а є й красені
завбільшки з черевик такого татка.

А цього лева ти й сам можеш „вплюювати“! Апетитний мланець – его ж?

ЛЕГЕНДА ПРО КАМ'ЯНОГО КОЗАКА

Ніч. У небі над степом розсипалися зірки і сяє місяць. В степу чумани стали табором, готують їсти. "Багато ще їхати?" - раптом питає один чумак отамана-зали. "Завтра будемо біля Кам'яного козака, а звідти рукою подати до Криму" - відповідає отаман. "Дядьку Панасе, а що то за Кам'яний козак?" - питає молодий чумак старшого.

"Та, то така скеля на могилі, що раніше була козачком" - відповідає старий чумак. Вранці, коли сходить сонце вона схожа на козака на коні. Старі люди розповідали мені, що як йшла орда на Україну, то козаків з Січі вишлючі, щоб їх сплигати. Сотник Вертел похав поперед війська щоб розвідати, та, натрапив на велику силу татар і був узятий в полон.

Прямі витягнуті шрифти

Мають діловий настрій та є практично універсальними шрифтами. Проте слід враховувати, що прямий шрифт буде недоречним для немасової та оригінальної продукції, яку необхідно виділити серед конкурентів. Тут він може здатися нудним і безликим, якщо не обіграти його незвичайним колірним рішенням.

Liberation Sans +3

Liberation Sans Regular

Суворі квадратні шрифти

Переважно використовуються у дизайні реклами промислових продуктів, технологій та соціальної реклами. Тут недоречна легкість і простота, ці шрифти мають налаштувати людину на серйозність наданої інформації. Вони створюють враження важливості та авторитетності, тому розраховані на залучення партнерів з бізнесу та інвесторів.

Pirulen

PIRULEN REGULAR

Округлі шрифти

Передають почуття комфорту та затишку. Коли квадратні шрифти виглядають суворими, округлі позитивно сприймаються як добре ставлення бренду до споживачів.

Luckiest Guy

LUCKIEST GUY REGULAR

Похилі шрифти з віньєтками

Найчастіше використовуються для реклами товарів, у яких цільова аудиторія - жінки. Похилі шрифти викликають почуття легкості та краси. Так рекламують салони краси, магазини одягу та косметики. Курсив полегшує сприйняття інформації, і вона виглядає менш важливою. Тому курсивом виділяють примітки та авторські відступи.

Рукописні шрифти

Не підходять для зовнішньої реклами, як і похилі шрифти – їх важко читати, якщо вибрано великий розмір букв. У той же час вони відмінно підходять для того, щоб підкреслити ексклюзивність товару або послуги. Рукописні шрифти використовують при рекламі адвокатських та консалтингових послуг, лікарської практики, для написання запрошень, під час проведення політичних піар-акцій. Вони викликають почуття довіри та надають більшої достовірності інформації.

Scriptina Regular

Стилізовані декоративні шрифти

Шрифти, що виглядають як графіті або готичні написи, варто використовувати лише там, де вони нестимуть відповідне смислове навантаження. Наприклад, зовсім недоречно використовувати готичний шрифт для реклами перукарні чи дитячого магазину. У той же час, він добре виглядатиме на вивісці тематичного бару.

Versal

VERSAL GOTHIC